

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Handläggare
Nina Pisto-ForsbergTelefon 023-830 00
E-post nina.pisto-forsberg@falun.se

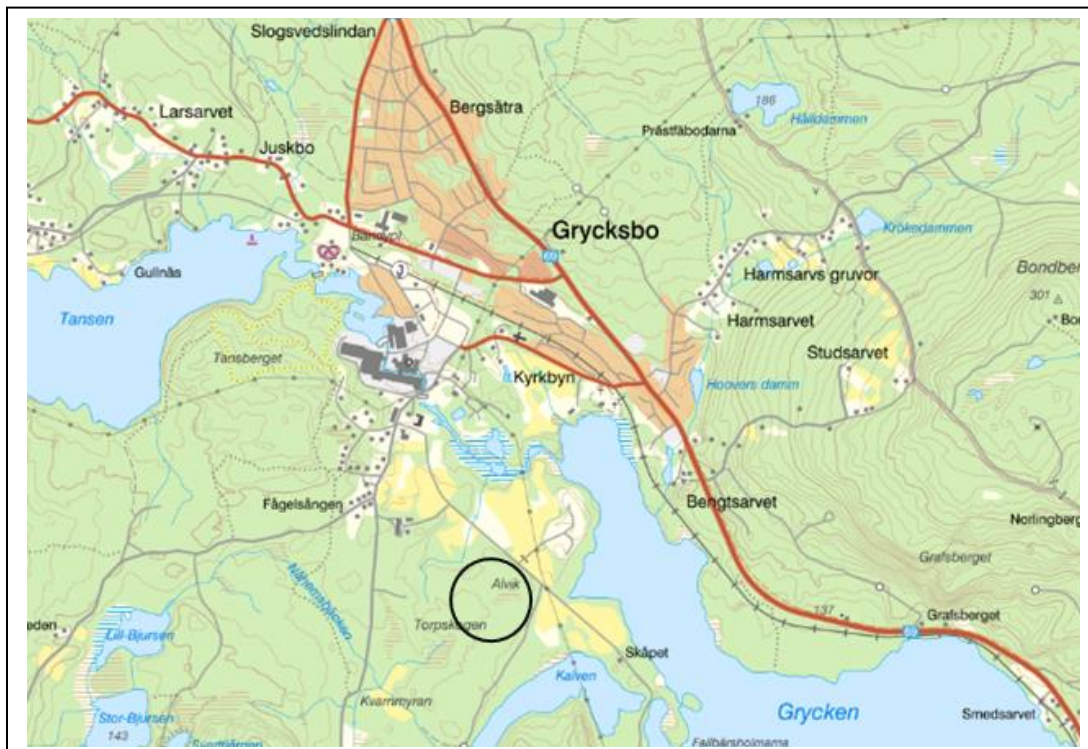
Planbesked för detaljplan för verksamheter vid Alvik söder om Grycksbo

Beslutsunderlag

Bakgrund

Det har kommit in en ansökan om planbesked för del av fastigheten Alvik 1:1 i Grycksbo. Ansökan är inlämnad av intressenten EcoDC Falun AB. Ägare till fastigheten Alvik 1:1 är Stora Enso.

Området som ansökan avser ligger i Alvik cirka två kilometer söder om Grycksbo centrum.

Figur 1: Kartan visar läget för ansökan om planbesked

Syftet med den önskade planläggningen är enligt ansökan att möjliggöra en industrialläggning för drift av datacentertjänster.

Enligt ansökan föreslås två byggnader innehållande datacenter. Byggnaderna är cirka 115 meter gånger 65 meter breda och mellan 10 och 15 meter höga. Ansökan omfattar också komplement till anläggningen i form av två reservkraftsbyggnader, en servicebyggnad och en processvattenbyggnad. Anläggningens totala bruttoarea omfattar cirka 27 400 kvadratmeter.

Anläggningen förväntas generera cirka 12 arbetstillfällen.

Enligt ansökan föreslås trafiken till serveranläggningen att ledas på befintliga vägar som ägs av Stora Enso respektive förvaltas av privata vägföreningar.

Figur 2 Visualisering över föreslagen anläggning med datacenter. Visualisering: 3dHouse

Vad innebär det att pröva ett projekt i detaljplan?

Enligt Plan- och bygglagen (PBL), 4 kap 2 § ska kommunen med en detaljplan pröva ett mark- eller vattenområdes lämplighet för bebyggelse och byggnadsverk samt reglera bebyggelsemiljöns utformning. Att upprätta en detaljplan är således ett prövningsförfarande där sökandens önskan ska vägas mot allmänna och enskilda intressen som kan finnas på platsen. All planering ska dessutom utgå från behovet att minska påverkan på klimat och använda energi effektivt.

Av 2 kap 3 § PBL framgår att planläggning med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden ska främja

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder,
2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda

miljöförhållanden i övrigt,

4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och
5. bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

I 2 kap 4 § PBL sägs att vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt denna lag får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet. I efterföljande paragrafer i 2 kap PBL räknas ett stort antal aspekter upp som ska ingå i planprovningen.

Denna mycket omfattande provning är kommunens ansvar oavsett vem som sedan kommer att genomföra projektet.

Förutsättningar

Gällande planer och styrdokument

Översiktsplan FalunBorlänge 2014

I översiktsplan FalunBorlänge, antagen av kommunfullmäktige 2014-06-12, anges att den pågående markanvändningen skogsbruk ska fortsätta att gälla.

Skogsbruksmarkens produktionsförmåga ska behållas för framtiden. Inom skogs- och odlingslandskapet ska också rekreation/friluftsliv, natur- och kulturmiljövärden, biologisk mångfald, jakt, etablering av vindkraftsanläggningar, master, täktverksamhet och olika satsningar för turism och rekreation kunna utvecklas.

Trafikstrategi för Falu kommun

Trafikstrategin för Falu kommun antogs av kommunfullmäktige 2012-10-11. Den anger att verksamheter ska lokaliseras i anslutning till kollektivtrafik och att verksamhetsområden ska lokaliseras så att energieffektiva och resurssnåla transporter är möjliga. Att gå, cykla, åka kollektivt eller välja andra miljöanpassade transportsätt är det självklara valet året om.

Kommunens samhällsplanering ska verka för att aktörer tar hänsyn till miljö- och hälsopåverkan av transporter vid etablering av verksamheter. Arbetspendling med cykel ska underlättas inom och mellan tätorter.

Parkeringsnorm för bil och cykel i Falu kommun

Parkeringsnorm för bil och cykel för Falu kommun, antogs av kommunfullmäktige 2014-03-13. Den anger att för varje aktuellt projekt ska en särskild parkeringsutredning göras som behandlar både bil- och cykelparkering. Utredningen ska ta hänsyn till rådande parkeringssituation i aktuellt område, vad lokalen ska användas till och vilken eller vilka kategorier av användare som ska nyttja lokalen.

Det pågår ett arbete med att revidera parkeringsnormen.

Naturvårdsprogram

Naturvårdsprogram för Falu kommun antogs av kommunfullmäktige 2010-06-10. I programmet anges riktlinjer och strategier för Falu kommuns naturvårdsarbete. Bland annat anges att naturvärden ska bevakas och tas hänsyn till vid fysisk planering som rör

markanvändning. Naturmiljöer som utpekats som särskilt värdefulla bevaras, om det inte finns mycket starka skäl för en annan bedömning.

För närvarande pågår revidering av naturvårdsprogrammet inom uppdrag för ett samlat natur- och friluftslivsprogram.

Kulturmiljöprogram för landsbygden (Falubygden berättar)

Kulturmiljöprogrammet för landsbygden och områdena utanför Falu tätort, Falubygden berättar, antogs av kommunfullmäktige 1998. Programmet innehåller en översiktlig beskrivning av Faluns mest värdefulla kulturmiljöer. Grycksbos kulturhistoriska värden ligger främst i den gamla bergsmansmiljön kring Bengtsarvet-Hamsarvet och i miljön kring pappers bruket, vilka inte berör området för föreslagna serveranläggning. Dock nämner programmet att en gammal kopparhytta har funnits vid Änkebyn som i nordöst gränsar till den föreslagna anläggningen. Inga särskilda rekommendationer anges vidare kring detta. Se vidare under kapitlet fornlämningar.

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar för närvarande med att uppdatera kulturmiljöprogrammet.

Dagvattenstrategi för Falu kommun

Dagvattenstrategin antogs av kommunfullmäktige 2020-02-06. I dokumentet står att mark för dagvattenlösningar måste avsättas i detaljplan och att behovet av fördröjning och lokalt omhändertagande av vatten ska utredas i detaljplanarbetet. Strategin anger också att dagvattenhantering ska planeras på ett sätt som tar hänsyn till klimatförändringar och risken att nederbörden kan bli kraftigare i framtiden.

Pågående Fördjupad översiktsplan för landsbygden

Kommunen arbetar för närvarande med att ta fram en fördjupad översiktsplan för landsbygden. I planförslaget som var utsänt på en andra utställning under november 2022 till januari 2023 är huvuddelen av aktuellt område, i likhet med översiktsplanen, reserverat för pågående markanvändning - skogsbruk. Den nordöstra kanten av området tangerar mark som är avsatt för pågående markanvändning - landsbygd.

Det bör observeras att den fördjupade översiktsplanen inte är antagen av kommunfullmäktige ännu.

Andra förordnanden och beslut

Strandskydd

Längs områdets södra och västra kant finns mindre bäckar och diken som omfattas av strandskydd.

Fornlämningar

Inom områdets norra och nordöstra del finns tre registrerade fornlämningar hos Riksantikvarieämbetet. Dessa består av en bytomt (Änkebyn), en torplämning och ett röse.

En arkeologisk förundersökning, utredningssteg 1, har genomförts. Den har inte kunnat påvisa några nya fynd av forn- eller kulturlämningar.

Övriga förutsättningar

Natur och rekreation

Det aktuella området utgörs i huvudsak av tall- och granskog klassad som produktiv skogsmark. Inslag av våtmark, samt mindre bäckar och diken förekommer.

Ett bestånd av trivialskog, det vill säga lövskog, växer inom en lämning av en bytomt (Änkebyn) i det nordöstra hörnet av området. I en preliminär naturvärdesinventering har området kring bytomten avgränsats som ett naturvärdesobjekt med naturvärdesklass 3, det vill säga påtagligt naturvärde. Detta motiveras av att området, som har karaktären av parkmiljö, bedöms ge förutsättningar för en hög artrikedom av insekter.

Inom inventeringsområdet påträffades fyra fridlysta arter; tre arter av lummerväxter och en individ av skogsödla. Utöver detta påträffades tre fåglar: talltita, svartvit flugsnappare och kattuggla inom det identifierade naturvärdesobjektet. Skogsödlan bedöms enligt inventeringen inte ha sitt naturliga habitat inom området. Lummerväxterna bedöms som livskraftiga i Dalarna och fridlysningen avser främst användningen av arten i kommersiellt syfte.

Inga vandringsleder eller liknande har lokaliserats inom området för föreslagen anläggning.

Mark, markbeskaffenhet och geotekniska förhållanden

Området har en varierad topografi men utan branta sluttningar. Marknivåerna varierar från +138,1 till 142,5 meter.

Marken där serveranläggningen föreslås består av sandig morän. Omgärdande mark består av glacial lera och kärrtorv samt en moränrygg i nordväst. Inom områdets norra del finns ett mindre myrområde.

Ett utkast till geoteknisk utredning har tagits fram. I den bedöms att föreslagen placering av byggnaderna är lämplig ur geoteknisk synvinkel.

Risker och störningar

En översiktlig markprovtagning har genomförts. Den påvisar idag inga halter av förorenade ämnen över de riktvärden som är aktuella för planerad markanvändning, det vill säga mindre känslig markanvändning.

En preliminär dagvattenutredning visar att föroreningshalterna i dagvatten kommer att öka efter exploatering. Detta innebär att dagvattnet från området behöver renas innan det leds vidare.

Enligt ett utkast till miljöbedömning exponeras inte omgivningen runt planerad etablering i nuläget av buller i någon större omfattning. Inga verksamheter finns i närheten av område för planerad etablering. Arctic Paper har en anläggning i centrala Grycksbo, ca 1 km nordväst om planerad etablering.

Bebyggelse

Området kring platsen där serveranläggningen föreslås består av skogsmark. Närmaste bostadshus ligger 300 meter nordväst om området.

Sociala frågor

Oskyddade trafikanter i form av fotgängare, cyklister och rör sig idag längs de vägar som behöver användas som anslutningsvägar till och från serveranläggningen. Vägarna används även som ridvägar.

Gator och trafik

Vägnät

Vägnätet mellan området och allmän väg 69 utgörs av privata vägar som ägs av Stora Enso respektive förvaltas av vägföreningar. Vägarna har en småskalig och lantlig karaktär med varierad kvalitet och med vägbredder som varierar från ca 3,5 till 7 meter. Gång- och cykel sker idag i blandtrafik. Vissa av vägarna används också som ridvägar.

Kollektivtrafik

Närmaste busshållplats finns vid Drottningplan i Grycksbo centrum, cirka 1,5 kilometer norr om området. Hållplatsen trafikeras av busslinjer till och från Falun, Bjursås och Sågmyra (245, 246, 248, 620).

Teknisk försörjning

Vatten och spillvatten

Området ingår inte i verksamhetsområdet för allmänt vatten och spillvatten. Falu energi och vatten har möjlighet att anvisa en anslutningspunkt för vatten och avlopp vid Fågelsångsvägen, cirka en kilometer västerut.

Fjärrvärme och fjärrkyla

Falu energi och vatten har inga anslutningspunkter till fjärrvärme eller fjärrkyla i närheten.

Elnät

Området ligger inom koncessionsområde för Falu elnät.

Dagvatten

Området ingår inte i verksamhetsområdet för dagvatten. Dagvattnet behöver tas om hand lokalt inom området.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna för hantering av planärendet samt framtagande av planhandlingar och de utredningar som krävs för planarbetet ska bäras av sökanden. Planavtal ska upprättas.

Inga kostnader bedöms i dagsläget uppstå för kommunen.

Förvaltningens bedömning

Landskapsbild

Den föreslagna anläggningen utgörs av stora byggnadsvolymer i en miljö som idag präglas av ett skogs- och odlingslandskap. Inom planarbetet behöver det säkras att anläggningen placeras och utformas med hänsyn till landskapsbilden. Det avser främst inverkan på det odlingslandskap, omgärdat av skogsmark, som upplevs längs Gamla Fruns väg.

Vägar och trafik

En preliminär väg- och trafikutredning har tagits fram av intressenten. Den visar att anslutande vägar till området kommer att behöva förbättras, förstärkas och i vissa fall breddas för att möjliggöra trafik till anläggningen. Det avser främst byggtrafik under genomförandeskedet

Framkomligheten och säkerheten för samtliga användare behöver utredas inom planarbetet. Vid framtagande av förslag till vägförbättrande åtgärder ska hänsyn tas till hur vägarnas småskaliga och lantliga karaktär kan bibehållas.

Fornlämningar

De fornlämningar som finns registrerade inom området ska skyddas. Markingrepp ska undvikas minst 50 meter från dessa. I annat fall kan ytterligare arkeologiska åtgärder bli aktuella.

Natur- och rekreativvärden

Det naturvärdesobjekt som har identifierats inom områdets nordöstra hörn ska bibehållas. Ett tillräckligt skyddsavstånd till detta ska utredas inom planarbetet.

Inga rekreativstråk har lokaliserats inom området. Dock används Gamla Fruns väg som, löper strax norr om området, som ett rekreativstråk för vandrings- och cykelled. Leden som är två mil lång går mellan Falun och Grycksbo längs sjön Gryckens västra sida.

Strandskydd

Bäckar och diken inom den västra delen av området omfattas av strandskydd. I första hand ska anläggningen placeras utanför strandskyddat område.

Dagvatten

Hur dagvatten hanteras kommer behöva utredas i en dagvattenutredning. Fastigheten ligger inte inom verksamhetsområdet för dagvatten. Dagvattnet behöver tas om hand lokalt inom området. En preliminär dagvattenutredning visar att föroreningshalterna i dagvatten kommer att öka efter exploatering. Detta innebär att dagvattnet från området behöver renas innan det leds vidare.

Störningar

Då ingen verksamhet bedrivs inom området idag kommer bullernivåerna öka i området.

En preliminär bullerutredning visar att beräknade bullernivåer vid drift av anläggningen samt buller från trafik vid byggskedet innehåller uppsatta riktvärden.

Under byggskedet kommer trafikmängderna att vara avsevärt större än vid när planerad anläggning är i drift och byggbuller kommer att uppkomma. Byggskedet är dock under en begränsad period.

Det är viktigt att ha en dialog med berörda boende på så sätt att arbetet planeras för att störningarna under genomförandetiden minimeras så långt det är möjligt, samt att boende är informerade.

Genomförbarhet infrastruktur

Intressenten behöver visa att detaljplanen är genomförbar i det avseende att infrastruktur till området kan lösas. Det avser vägåtkomst och ledningsanslutningar för vatten, avlopp, el samt fjärrvärme och fjärrkyla. Ledningar behöver troligen dras inom vägområden som idag förvaltas av privata vägföreningar.

Plats för transformatorstationer behöver säkras inom planarbetet för att säkerställa elförsörjningen.

Intressenten utreder för närvarande möjligheten till att fjärrvärme- och fjärrkyla kan lösas genom samordning med Arctic Paper anläggning cirka en kilometer norr om exploateringsområdet. Förslaget är att ledningar dras mellan anläggningarna och restvärme tillvaratas från de båda anläggningarna.

Intressenten utreder också möjligheten till att anläggningens behov av processvatten kan lösas genom samordning med Arctic Paper.

Anslutningsledningar samt åtgärder inom vägnätet ska projekteras och bekostas av intressenten. En förprojektering av anslutande vägar och ledningsdragningar ska genomföras senast innan granskningsbeslut av detaljplanen.

De avtal/överenskommelser, med berörda vägföreningar och fastighetsägare, som krävs för att påvisa detaljplanens genomförbarhet ska redovisas innan planens antagande.

Förslag till beslut

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att ett positivt planbesked kan lämnas och att ett planuppdrag kan ges till förvaltningen.

Motiv till val av planförfarande

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen gör bedömningen att upprättandet av detaljplan ska hanteras med utökat förfarande. Valet av förfarande är grundat i att den föreslagna planläggningen inte är förenlig med översiktsplanens riktlinjer om vad inryms inom markanvändningen skogsbruk.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer också att den föreslagna planläggningen är av betydande intresse för allmänheten.

Planeringsunderlag/utredningar

Utifrån den kunskap som finns vid tidpunkten för hanteringen av ansökan om planbesked bedömer Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen att följande planeringsunderlag kan komma att behövas för detaljplanen. Preliminära utkast finns framtagna för flertalet av utredningarna.

- Situationsplan och volymstudier
- Landskapsbildsanalys
- Arkeologisk utredning
- Bullerutredning avseende trafikbuller och verksamhetsbuller)
- Geoteknisk utredning

- Markmiljöutredning
- Naturvärdesinventering
- Väg- och trafikutredning
- Dagvattenutredning och skyfallskartering
- Förprojektering av gator och ledningar

Möjlighet att begära yttrande från Länsstyrelsen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att förutsättningarna i planområdet och planbeskedet är tillräckligt utrett för att exploitören ska ha rätt att begära Länsstyrelsens yttrande över vilket planeringsunderlag som sannolikt kan behövas för att Länsstyrelsen ska kunna fullgöra sin skyldighet enligt plan- och bygglagens 5 kap 22 §.

Planprocess och avgifter

Detaljplanen ska hanteras med utökat förfarande och antas av kommunfullmäktige.

Detaljplanen bedöms kunna bli antagen 2 år efter det att planbesked getts och planavtal tecknats.

Avgift för planbeskedet betalas av sökanden enligt av kommunfullmäktige antagen taxa med 25 000 kr.

Slutlig avgränsning av planområdet görs i arbetet med detaljplanen.

Upprättandevalternativ

Intressenten kan välja mellan att låta en konsult upprätta planhandlingarna medan miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen svarar för den formella hanteringen av detaljplanen eller att låta miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen både upprätta planhandlingarna och svara för den formella hanteringen.

Vilket alternativ som blir aktuellt avgörs i samråd mellan intressenten och miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen när planbesked finns.